

ODBOR PAMÁTKOVÉ PÉČE, HUSOVA 12, 601 67 BRNO

Číslo jednací
MMB/0232591/2015

Spisová značka
OPP/MMB/0232591/2015/K/zs

Vyřizuje, tel., e-mail
Ing.arch. Lea Kulisková, Ph.D.
54217 2120
kuliskova.lea@brno.cz

Brno dne
7.8.2015

- **ČR – Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Hroznová 2, 656 06 Brno**

Z á v a z n é s t a n o v i s k o

Odbor památkové péče Magistrátu města Brna (dále jen OPP MMB), jako věcně a místně příslušný správní orgán podle ustanovení §61 zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů a §10 a §11 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, po provedeném řízení podle § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, na základě žádosti ze dne 17.6.2015 podané vlastníkem nemovitosti, tj. ČR – Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským, organizační složkou státu, IČ 00020338, Hroznová 2, 65606 Brno, tímto v souladu s ustanovením §14 odst.1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,

v y d á v á

ve věci: **Hlinky 148, pozemek parc. č. 248, k.ú. Pisárky,**

- *kulturní památka vedená v ÚSKP ČR pod rejstř. č. 17873/7-7048*
 - *ochranné pásmo Městské památkové rezervace Brno ustanovené rozhodnutím Odboru kultury NVmB ze dne 6.4.1990 pod čj. KULT/402/90/Sev.*
- obnova oplocení – udržovací práce**

z á v a z n é s t a n o v i s k o :

provedení obnovy zděného oplocení se vstupní branou do ulice Hlinky zahrady tzv. Reissigovy vily, Hlinky 148 v Brně, zahrnující dle žádosti a předloženého návrhu prací výrobu a montáž dřevěných výplní, repasi okýnek a jejich kruhového kovového lemování, opravu omítaných částí oplocení (sejmutí nesoudržných vrstev, očištění, doplnění omítek, povrchová úprava fasádním nátěrem), opravu cihelných parapetů (očištění, lokální doplnění), opravu kamenných hlav pilířů, je dle §14 odst.3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,

p ř í p u s t n é

při dodržení následujících podmínek, které zajistí vlastník, stanovených v souladu s ustanovením §9 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů:

1. Na kontrolní dny předmětné akce bude zván Národní památkový ústav územní odborné pracoviště (NPÚ ÚOP) v Brně a OPP MMB k upřesňování detailů a sledování postupu prací.

2. Bude navázáno na technologie obnovy schválené v rámci provádění obnovy fasády vlastní vily (omítané plochy, kamenný sokl, kamenné prvky, atd.). V rámci obnovy dřevěných prvků oplocení bude upřednostněna repase stávajících prvků. Pouze v případě, že nebude z důvodu narušení možno stávající prvky repasovat, lze provést jejich přesnou materiálovou a tvarovou kopii. Rozsah výměny bude na základě vyhodnocení technického stavu v předstihu upřesněn, k čemuž bude na místo samé přizván NPÚ ÚOP v Brně a OPP MMB.
3. Konkrétní vzorky materiálů a povrchových úprav budou předvedeny NPÚ ÚOP v Brně k výslednému posouzení a OPP MMB ke schválení, předpokladem je řešení navazující na obnovu fasády vlastní vily. V případě, že budou v rámci doplnění stratigrafického průzkumu zaměřeném na primární provedení omítek a barevnost omítaných ploch a na barevnost dřevěných a kovových prvků oplocení, zjištěny nové skutečnosti, bude řešení po projednání s NPÚ ÚOP v Brně případně upřesněno.
4. Práce budou řádně dokumentovány a ukončení prací proběhne v rámci závěrečného kontrolního dne, na který přizve vlastník dodavatele prací, OPP MMB a NPÚ ÚOP v Brně k posouzení jejich provedení.

O d ů v o d n ě n í

OPP MMB obdržel žádost ČR – Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského Brno, Hroznová 2, 656 06 Brno, o vydání závazného stanoviska ve výše uvedené věci. Samostatně stojící vila Hlinky 148, č.p. 62, pozemek parc. č. 247, k.ú. Pisárky, spolu se zahradou pozemek parc. č. 248, k.ú. Pisárky, postavená dle návrhu Leopolda Bauera v letech 1901-1902, je vedena podle zákona č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, v Ústředním seznamu kulturních památek ČR pod rejstř. č. 17873/7-7048 a nachází se na území ochranného pásma Městské památkové rezervace Brno ustanoveném rozhodnutím Odboru kultury NVmB ze dne 6.4.1990 pod č.j. KULT/402/90/Sev.

OPP MMB si vyžádal v souladu s ustanovením § 14 odst. 6, zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, ve výše uvedené věci písemné vyjádření NPÚ ÚOP v Brně, jako odborné organizace státní památkové péče, které bylo vyhotoveno pod č.j. NPÚ 371/50522/2015 - AP dne 4.8.2015 a na OPP MMB doručeno dne 6.8.2015.

Předmětem předložené žádosti je obnova oplocení Reissigovy vily. Návrh prací je v textu žádosti popsán následovně: „Bude se jednat o prostou opravu při zachování stávajícího vzhledu. Opravy budou spočívat ve výměně dřevěných prvků nebo opravě jejich nátěrů, očištění kamenných hlav a opravě fasády. Veškeré práce budou probíhat v souladu s předchozími doporučeními a při zachování postupů navržených a schválených orgány památkové péče během oprav samotné Reissigovy vily. Zejména budou dodrženy požadavky na strukturu fasády plotu, její barevnost, na nátěry a strukturu dřevěných prvků a v neposlední řadě budou dodrženy postupy při obnově kamenných prvků plotu. Tímto budou i splněny podmínky stanovené v předchozích závazných stanoviscích ve věci Reissigovy vily č. j. MMB/0291135/2010 ze dne 20. 09. 2010 a č. j. MMB/0370666/2013 ze dne 15. 11. 2013.“

NPÚ ÚOP v Brně návrh vyhodnotil z hlediska zájmů státní památkové péče s tím, že **oprava plotu Reissigovy vily č. p. 62, Hlinky 148 v Brně-Pisárkách**, podle předložené žádosti a jejích příloh: *Stratigrafického a laboratorního průzkumu povrchových úprav omítek a truhlářských prvků vnějšího pláště objektu, vypracovaného v červenci – srpnu 2011 a březnu 2013 Mgr. Zojou Matulíkovou (Kounicova 1, 602 00 Brno), Průzkumu povrchových úprav, vypracovaného v říjnu 2011 Ing. Tatjanou Bayerovou a Ing. Karolem Bayerem, P. Bezruč 90, 570 01 Litomyšl, a Analýzy omítkových vrstev, vypracované v dubnu 2013 Ing. Karolem Bayerem, je z hlediska zájmů státní památkové péče*

p ř i j a t e l n á

a současně NPÚ ÚOP v Brně požaduje:

- 1 aby investor svolal v průběhu provádění navržených stavebních prací kontrolní dny a zástupce NPÚ ÚOP v Brně byl na ně přizván pro možnost sledování akce a vyjasnění některých detailů a upřesnění postupu prací.*
- 2 upřednostnění repase stávajících dřevěných plotových polí před jejich výměnou. Postup obnovy dřevěných prvků bude proto zvolen teprve po odborném vyhodnocení jejich technického stavu, a to za účasti zástupců státní památkové péče (včetně NPÚ ÚOP v Brně).*
- 3 předložené průzkumy povrchových úprav Reissigovy vily budou doplněny o stratigrafický průzkum povrchových úprav jednotlivých částí oplocení (primární materiálová struktura a barevnost omítaných ploch a primární barevnost dřevěných prvků) a následná obnova oplocení bude provedena s ohledem na závěry tohoto průzkumu.*

Své požadavky NPÚ ÚOP v Brně zdůvodňuje tak, že:

předmětem památkové ochrany je v daném případě vila s pozemky p. č. 247 a 248, k. ú. Pisárky, včetně oplocení s vjezdem. Stavba je zároveň situována v západní části ochranného pásma městské památkové rezervace Brno (prohlášené za území s plošnou památkovou ochranou Nařízením vlády ČSR č. 54/1989 Sb. ze dne 19. dubna 1989 o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové rezervace), určeného rozhodnutím Odboru kultury Národního výboru města Brna č. j. kult.402/90/sev ze dne 6.4.1990.

Samostatně stojící vilu v zahradě nechal vystavět v letech 1901 - 1902 Karel Reissig ml. s manželkou Karolinou podle projektu architekta Leopolda Bauera. Vila je označována za „první moderní dům v Rakousku-Uhersku“ a je příkladem jak protofunkcionalistické, aristokratické věcnosti, tak především jedním z vrcholných stupňů v dlouhém hledání autentické formy životního stylu buržoazní éry. (ZATLOUKAL, Pavel. Brněnská architektura 1815 – 1915 : Průvodce. Brno: Obecní dům Brno – Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště Brno, 2006, s. 155.) Je rovněž příkladem tzv. „Gesamtkunstwerku“, neboť Bauer v jednotném duchu s architektonickým konceptem vily navrhl také její vnitřní vybavení. Směrem do ulice Hlinky je vila obehnána oplocením s mohutným pilířovým vjezdem, jehož provedení zcela koresponduje s celkovým architektonickým řešením vily. Ve spodní části jej tvoří zděná podezdívka, vyrovnávající zvýšený terén zahrady, z uliční strany opatřená kamenným obkladem soklové části a dřevěné plotové pole síťového rastru mezi zděnými sloupky v horní části, zděné sloupky a pilíře vjezdu jsou kryty kamennými deskami.

Reissigova vila č. p. 62 je významnou památkou vilové architektury nejen v Brně, ale rovněž v rámci střední Evropy, ztělesňující hledání nejvhodnější formy bydlení pro tehdejší měšťanské elity. Vila je dále vynikajícím příkladem dobového ideálu – tzv. „Gesamtkunstwerku“. Vznikla v době, kdy Leopold Bauer získal druhou cenu v prestižní soutěži na „dům milovníka umění“ a je syntézou anglické koncepce rodinného domu a principů vídeňské moderny. Pro své kulturně historické a památkové hodnoty je evidována v ÚSKP ČR jako nemovitá kulturní památka.

Zamýšlená obnova oplocení vily je z pohledu památkové péče možná, avšak vzhledem k tomu, že v předložené žádosti byla popsána poměrně obecně, byly stanoveny výše uvedené podmínky. Při jejich dodržení nedojde obnovou oplocení k narušení kulturně historických ani památkových hodnot předmětné kulturní památky.

Ad 1) - požadavek na svolání kontrolních dnů má oporu v zákoně č. 20/1987 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zejména v § 32, kde je stanoven odborný dohled odborné organizace. Zároveň plyne z povahy věci, že případné dílčí usměrnění – upřesnění, může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran. Kontrolní dny lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče.

Ad 2) - stávající oplocení představuje dosud zachovaný autentický prvek řešený v jednotné architektonické koncepci se samotnou vilou a je nedílnou součástí nemovité kulturní památky, proto upřednostňujeme zachování a repasi dřevěných plotových polí. Památková péče vždy preferuje zachování historických originálů, neboť nově zhotovená kopie nemůže nikdy zcela nahradit jejich vypovídací hodnotu. Stávající dřevěné plotové výplně budou v předstihu před zahájením prací na obnově oplocení odborně prohlédnuty za účasti zástupců státní památkové péče a bude vyhodnocen jejich technický stav, teprve následně bude rozhodnuto o postupu dalších prací (repase, případně rozsah nutných výměn dřevěných prvků).

Ad 3 - oplocení nedílnou součástí nemovité kulturní památky Reissigovy vily a proto by k jeho obnově mělo být přistoupeno ve stejných intencích, jako k vile samotné. Z těchto důvodů požadujeme rozšíření předložených průzkumů o průzkum povrchových úprav zděných částí oplocení (materiálová struktura omítek a barevnost fasádního nátěru primární povrchové úpravy zdiva) a dřevěných plotových polí (primární barevnost). Především je otázkou provedení primárních omítek zděných částí (hladké x strukturované omítky).

OPP MMB vycházel při posuzování žádosti a zpracování závazného stanoviska z obsahu výše citovaného odborného vyjádření NPÚ ÚOP v Brně, ze skutečností známých OPP MMB z jeho úřední činnosti včetně posouzení stavu na místě samém v rámci kontrolních dnů konaných v průběhu obnovy fasády vily a dospěl k závěru, že provedení obnovy oplocení je z hlediska zájmů sledovaných orgány státní památkové péče a v souladu s ustanovením §14 odst.3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, přípustné.

Jedná se o pokračování prací navazující na realizovanou obnovu fasády vily, která byla předmětem závazných stanovisek OPP MMB č.j. MMB/0291135/2010 ze dne 20.9.2010 a č.j. MMB/037666/2013 ze dne 15.11.2013.

Svůj souhlas s provedením navrhovaných prací OPP MMB podmiňuje předpokladem dodržení základních podmínek tohoto závazného stanoviska, za kterých lze ve věci dále postupovat.

Poučení o opravném prostředku

Toto závazné stanovisko OPP MMB je ve smyslu § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, úkonem, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí příslušného stavebního úřadu.

Proti tomuto závaznému stanovisku se nelze samostatně odvolat. Námitky je možné uplatnit prostřednictvím odvolání proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu v této věci.

Ing. arch. Martin Zedníček
vedoucí Odboru památkové péče MMB

Počet listů: 2

Dále obdrží: spis

Na vědomí: NPÚ ÚOP v Brně, nám. Svobody 8, 601 54 Brno